

**ZAGREBAČKA STRATEGIJA ZAŠTITE OD NASILJA U OBITELJI ZA
RAZDOBLJE 2018. DO 2022.**

PRILOG. 1

IZVJEŠĆE

***O KRETANJU POJAVE NASILJA U OBITELJI U GRADU ZAGREBU
I RADU SKLONIŠTA I SAVJETOVALIŠTA ZA ŽRTVE NASILJA U OBITELJI
U 2022. GODINI***

Zagreb, travanj 2023.

ANALIZA KRETANJA POJAVE NASILJA U OBITELJI U GRADU ZAGREBU

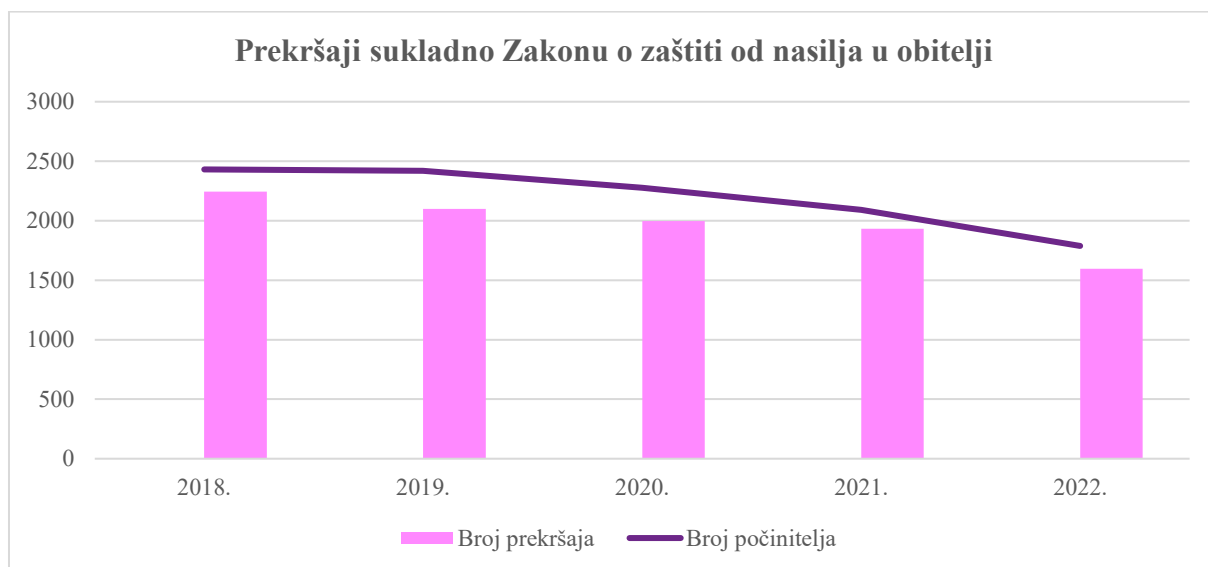
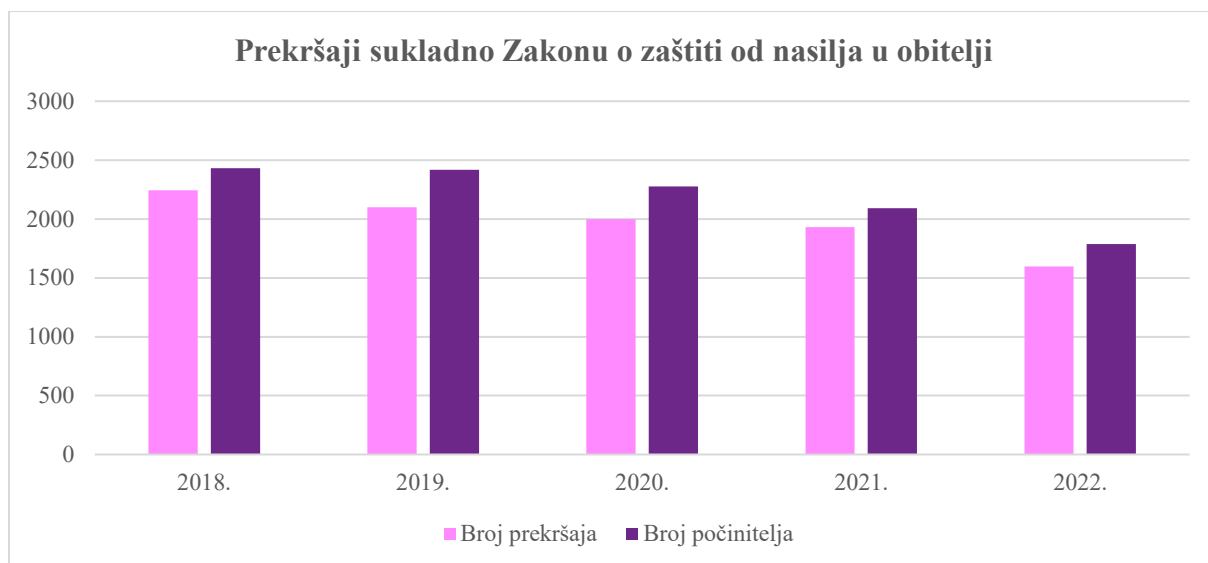
- Pad broja prekršaja nasilja u obitelji u odnosu na 2021. godinu za 17,3%
- Porast broja kaznenih djela nasilja u obitelji u odnosu na 2021. godinu za 17,7%
- Rast broja kaznenih djela na štetu djece za 9,7 %
- Počinitelji su u najvećem broju muškarci - 78% slučajeva

Prema podacima **Policijske uprave zagrebačke** u 2022. evidentirano je **1.597 počinjenih prekršaja nasilja u obitelji** sukladno Zakonu o zaštiti od nasilja u obitelji (Narodne novine, br. 70/17, 126/19, 84/21, 144/22) što označava pad za 17,3% u odnosu na u 2021. kada je evidentirano je 1.932 prekršaja. Ukupno je evidentirano 1.788 počinitelja/ica prekršaja nasilja u obitelji, od kojeg broja je 1.395 osoba muškog spola (78%) te 393 osoba ženskog spola (22%). Obzirom na dob, u 98,66% slučajeva radi se o punoljetnim osobama (1.575 punoljetnih osoba, 22 maloljetnih – 20 maloljetnika, 2 maloljetnice). U ukupnom broju počinitelja/ica recidivizam je prisutan u 370 slučajeva (20,69%).

Tablica 1. Evidentirani prekršaji nasilja u obitelji u 2022., sukladno Zakonu o zaštiti od nasilja u obitelji

Prekršaji sukladno Zakonu o zaštiti od nasilja u obitelji:	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Broj prekršaja	2244	2099	1998	1932	1597
Počinitelji	2431	2419	2277	2091	1788
Od tog muškaraca:	1920	1915	1817	1614	1395
Od tog žena:	511	504	460	477	393
Od tog punoljetnih:	2291	2373	2216	2063	1575
Od tog maloljetnih:	50	46	35	28	22

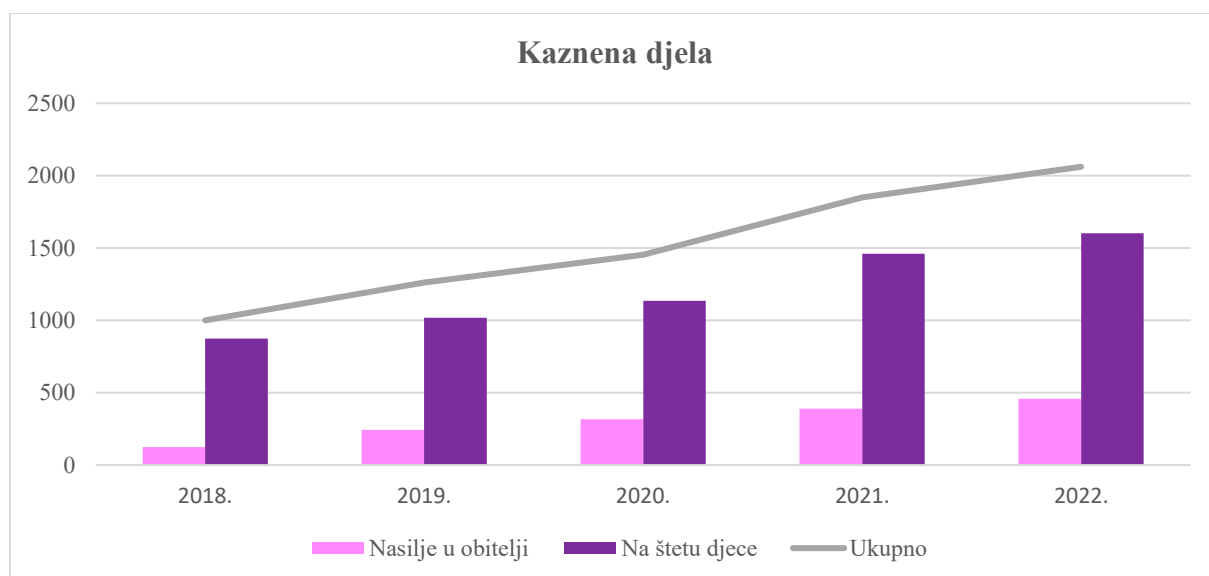
Grafikon 1. Kretanje broja prekršaja i broja počinitelja/ica nasilja u 2022. godini

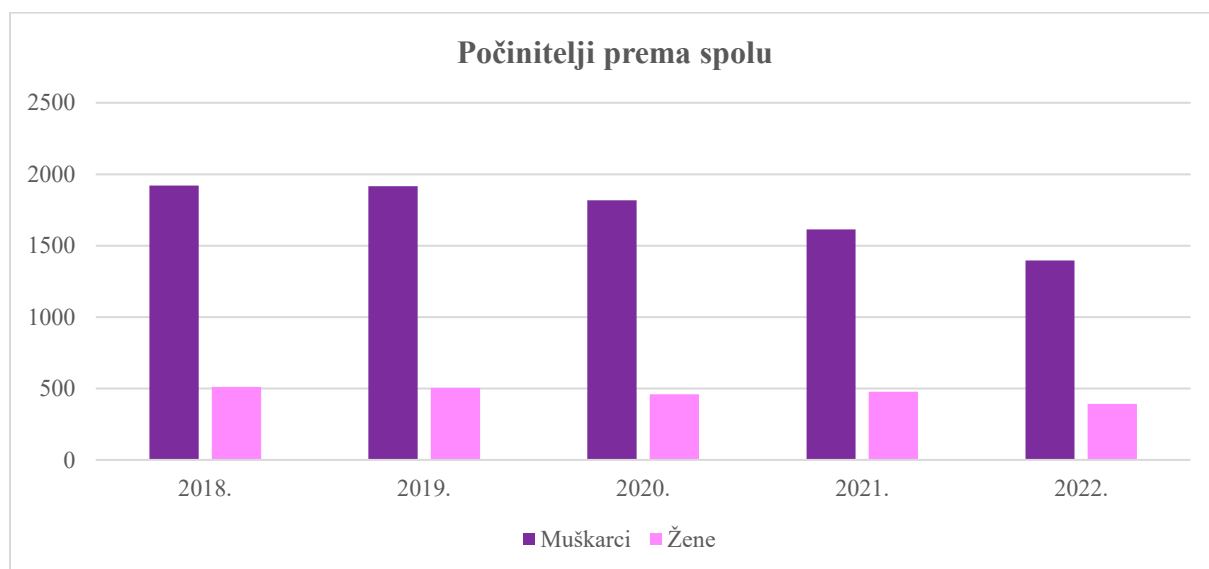
Za razliku od trenda pada broja prekršaja, nastavljen je trend porasta broja kaznenih djela iz dva razloga – promjene zakonskih odredaba i brutalizacije nasilja.

Ukupno je evidentirano 2.061 kazneno djelo iz domene kaznenopravne zaštite djece i obitelji tj. 10,23% više nego 2021. kada je ukupno evidentirano 1.803 kaznenih djela. Prema vrsti kaznenog djela, 459 je slučajeva nasilja u obitelji, što je 17,7 % više u odnosu na 2021. kada je evidentirano 390 slučajeva. Broj kaznenih djela na štetu djece iz domene kaznenopravne zaštite djece i mladih iznosi 1.602 što čini povećanje od 9,7 % u odnosu na 2021. kada je zabilježeno 1.460 ovakvih kaznenih djela.

Grafikon 2. Kretanje broja kaznenih djela za počinjeno nasilje u obitelji

Grafikon 3. Omjer počinitelja/ica prekršaja prema spolu

U slučajevima kaznenih djela nasilja u obitelji, a sukladno Kaznenom zakonu (Narodne novine 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18, 126/19 i 84/21) u većini su oštećene osobe ženskog spola, njih 399 (86,9%), dok su u manjem broju počinjena na štetu muškog spola – 60 ili 13,1%. S obzirom na dob oštećenih, najveći je broj oštećenih osoba u dobi od 30 do 40 godina (124 oštećena osoba; 27,1%). **Također, velik udio oštećenih osoba je i u dobi preko 60 godina, njih 20,04% (92 oštećene osobe).**

Među evidentiranim kaznenim djelima na štetu djece najbrojnija su kaznena djela povrede djetetovih prava, odnosno 555 slučaja. Potom slijede, kazneno djelo prijetnji - 443 k.d., što je (17,7% više nego u 2021. kada je evidentirano 390 k.d.), tjelesna ozljeda (172 k.d.) te povreda dužnosti uzdržavanja (97 k.d.). **U odnosu na 2021., vidljiv je porast kaznenih djela za 211 slučajeva (11,4% više nego u 2021. godini).**

Analizirajući kazneno djelo povrede djetetovih prava sukladno članku 177. Kaznenog zakona, od 555 evidentiranih kaznenih djela, u nešto većem broju počinjena su na štetu djece muškog spola (292 djece muškog spola, 53 % i 263 djece ženskog spola – 47%). Dobna struktura oštećene djece ukazuje da je najveći broj oštećene djece u dobi do 14 godina, njih 433 (78,1%).

- 6,95 % više prijava nasilja u obitelji u Centru za socijalnu skrb Zagreb
- Najveći broj prijava nasilja u obitelji bilježi se u podružnicama Centra za socijalnu skrb Zagreb - Novi Zagreb, Dubrava i Sesvete
- Stopa prijavljenog nasilja na 1.000 stanovnika najviša je na području podružnice Črnomerec (3,92), Peščenica (3,54) te Sesvete (3,53) dok je najniža na području podružnica Gornji grad – Medveščak (1,19) i Trešnjevka (1,91).

Sukladno podacima **Centra za socijalnu skrb Zagreb** ukupan broj prijava nasilja u obitelji u svih jedanaest podružnica Zavoda u 2022. iznosio je 2.184 dok je tijekom 2021. prijavljeno ukupno 2.042 slučajeve nasilja u obitelji (povećanje od 6,95%).

Najveći broj prijava nasilja u obitelji tijekom 2022. bilježi se u podružnici Novi Zagreb (389), Dubrava (345) te Sesvete (247), a najmanji broj na području podružnice Gornji Grad - Medveščak (59).

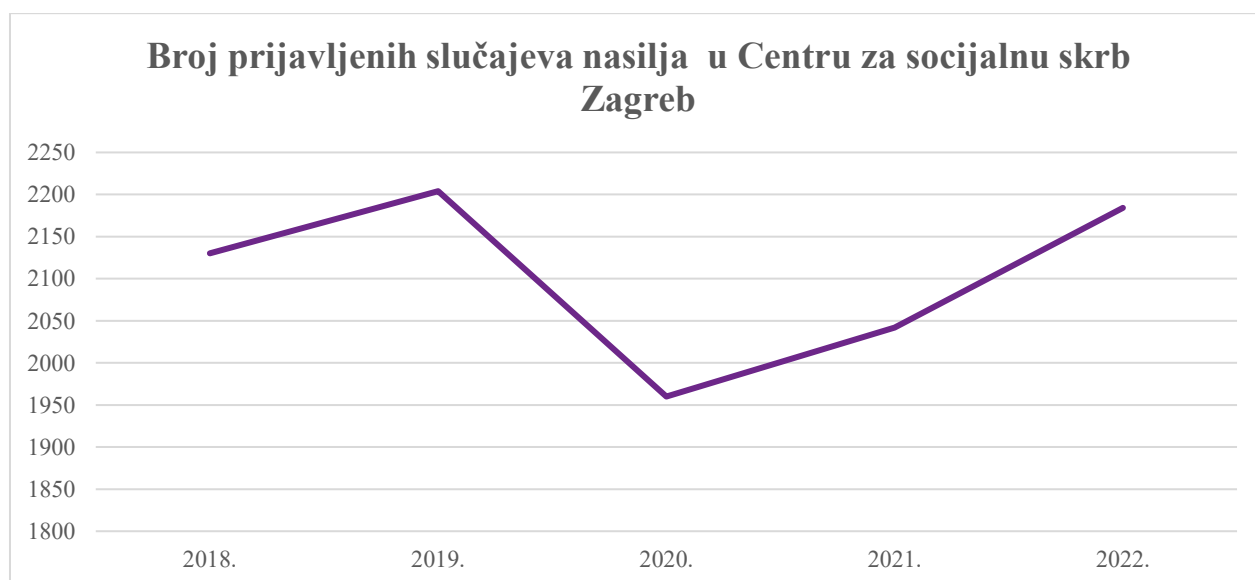
Ukoliko se promatra stopa prijavljenog nasilja na 1.000 stanovnika, najviša je na području podružnice Črnomerec (3,92), Peščenica (3,54) te Sesvete (3,53) dok je najniža na području podružnica Gornji grad – Medveščak (1,91) i Trešnjevka (1,91).

Za usporedbu, u 2021. najviše prijava nasilja u obitelji imale su podružnice Dubrava (537), Trešnjevka (242) te Susedgrad (229), a najmanji broj na području podružnice također Gornji Grad - Medveščak (52).

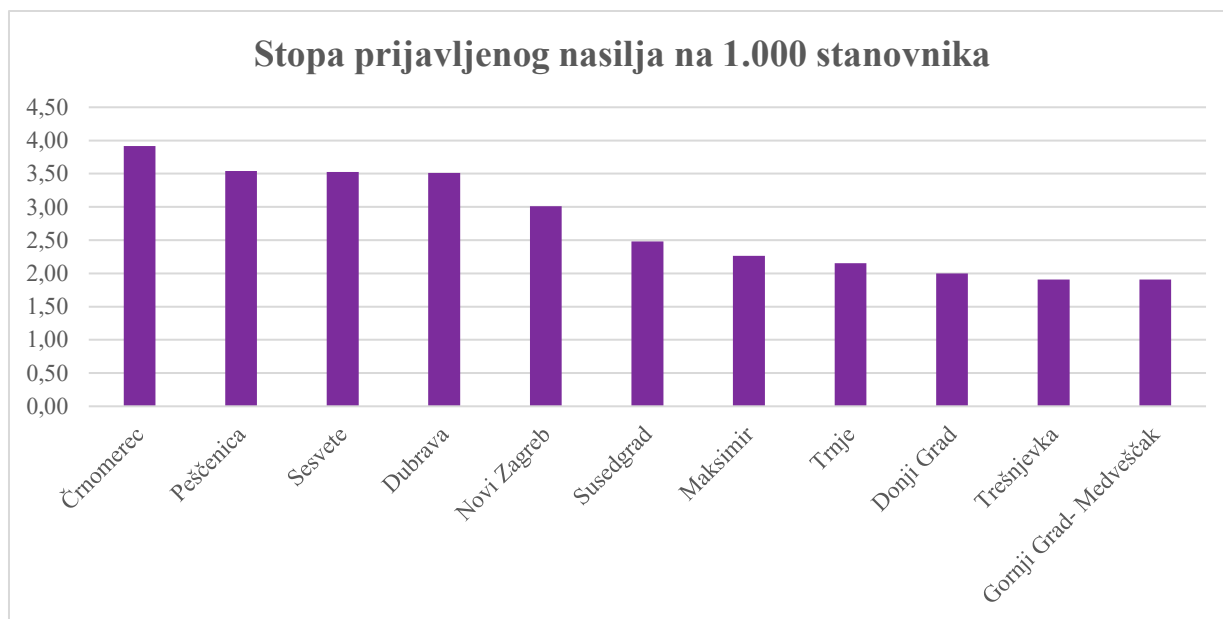
Tablica 2. Prijave nasilja u obitelji po podružnicama Centra za socijalnu skrb Zagreb

Podružnica	Broj prijava
Črnomerec	151
Donji Grad	74
Dubrava	345
Gornji Grad-Medveščak	59
Novi Zagreb	389
Peščenica	200
Sesvete	247
Susedgrad	241
Trešnjevka	233
Trnje	91
Maksimir	154
Ukupno prijava	2.184

Grafikon 4. Kretanje broja prijavljenih slučajeva nasilja u obitelji u Centru za socijalnu skrb Zagreb

Grafikon 5. Stopa prijavljenog nasilja na 1.000 stanovnika po područnicama Centra za socijalnu skrb Zagreb

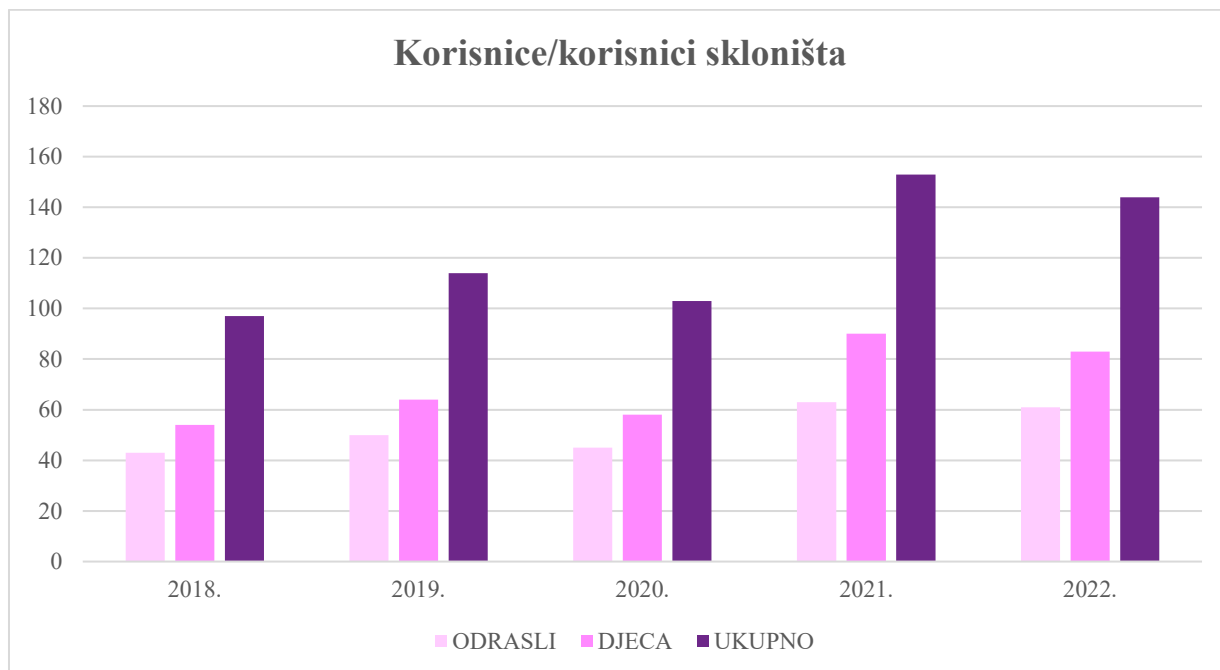
SKLONIŠTA ZA ŽRTVE NASILJA U OBITELJI

Na području Grada Zagreba aktivno djeluju tri skloništa za žrtve nasilja u obitelji.

Dom „Duga – Zagreb“ je dom socijalne skrbi čiji je osnivač Grad Zagreb, a koji pruža usluge smještaja u sklonište kao i dvije organizacije civilnog društva: Udruga „Autonomna ženska kuća Zagreb“ i Udruga „Ženska pomoć sada“.

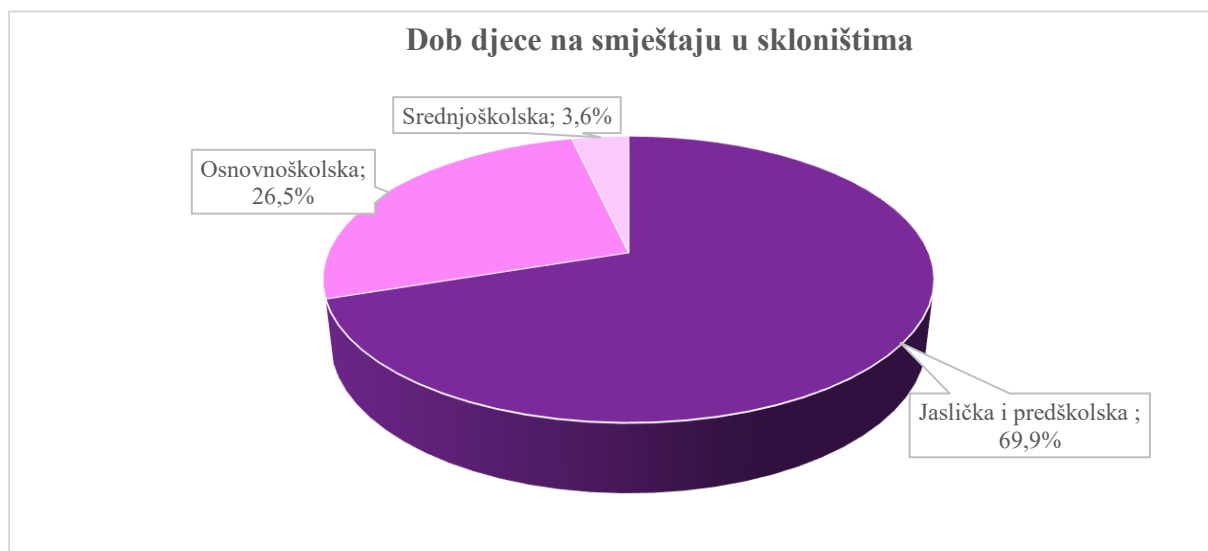
Tijekom 2022. godine u tri skloništa na području Grada Zagreba na smještaju je bilo ukupno 144 osobe (61 odraslih osoba i 83 djece), što označava blagi pad broja smještenih osoba za 5,9% u odnosu na 2021. kada je u skloništima bilo smješteno ukupno 153 osoba (63 odraslih i 90 djece).

Grafikon 6. Kretanje ukupnog broja i dobna struktura korisnica skloništa za žrtve nasilja u obitelji

Od ukupnog broja od 83 djece smještene u skloništim, njih 58 (69,9%) jasličke i predškolske je dobi, slijede djeca osnovnoškolske te srednjoškolske dobi. Od ukupnog broja djece na smještaju, četvero djece su djeca s teškoćama u razvoju.

Grafikon 7. Dobna struktura djece na smještaju u skloništim za žrtva nasilja u obitelji

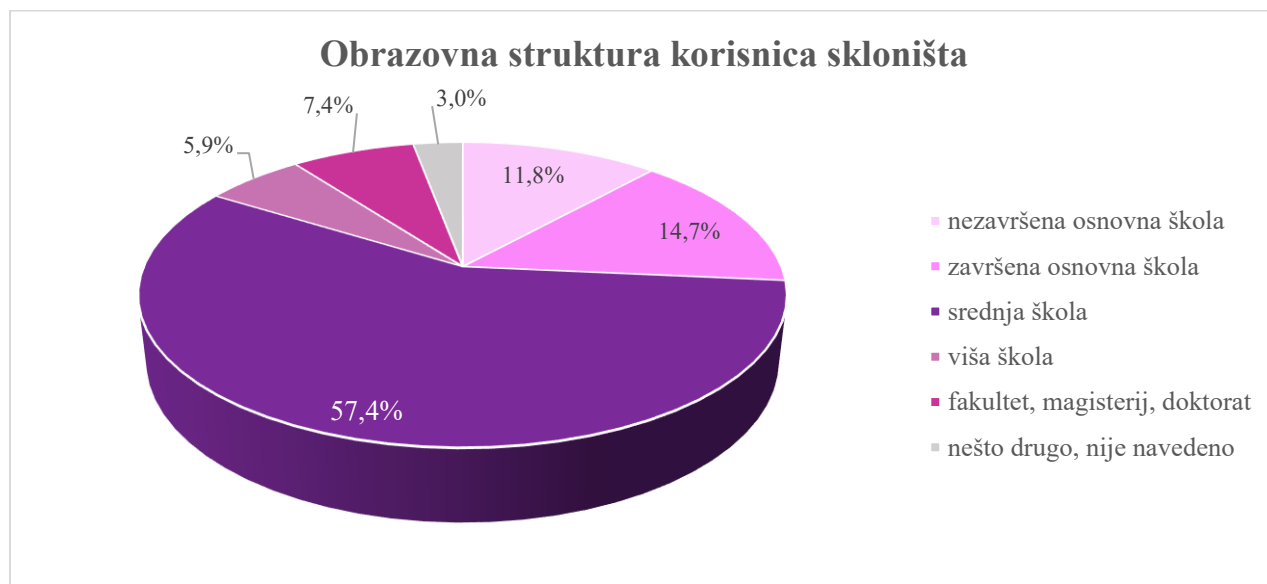

Također, u skloništimu je bilo smješteno i 17 mladih osoba (u dobi od 18 - 29 godina- 12% ukupnog broja odraslih korisnika) te 2 osobe starije životne dobi. **Na smještaju su bile i 3 osobe s invaliditetom (4,9% od ukupnog broja odraslih korisnika).**

- 7,35 % žena ima završeno visoko obrazovanje, 57,35 % žena srednjoškolsko obrazovanje te 14,70 % osnovnoškolsko
- 33,82% žena je nezaposleno, 39,7% je zaposleno, dok 17,64 % žena koristi roditeljni/roditeljski dopust
- 47,67 % žena ima prebivalište van grada Zagreba
- Žene su nasilje doživjele u najvećoj mjeri od bračnog/izvanbračnog partnera (75,51%) i bivšeg partnera (4,28%)
- Po izlasku iz skloništa, 39,7 % žena nastavilo samostalan život, 14,28 % njih se vratilo primarnoj obitelji, dok se 12,7% žena vratilo partneru počinitelju nasilja, a dio je premješten u drugo sklonište (3,17%)

S obzirom na obrazovanje, prema podacima za sva tri skloništa, **57,35% žena ima završeno srednjoškolsko obrazovanje**, 7,35% visoko obrazovanje, dok njih 11,77% nema završeno osnovnoškolsko obrazovanje.

Grafikon 8. Obrazovna struktura korisnica skloništa za žrtve nasilja u obitelji

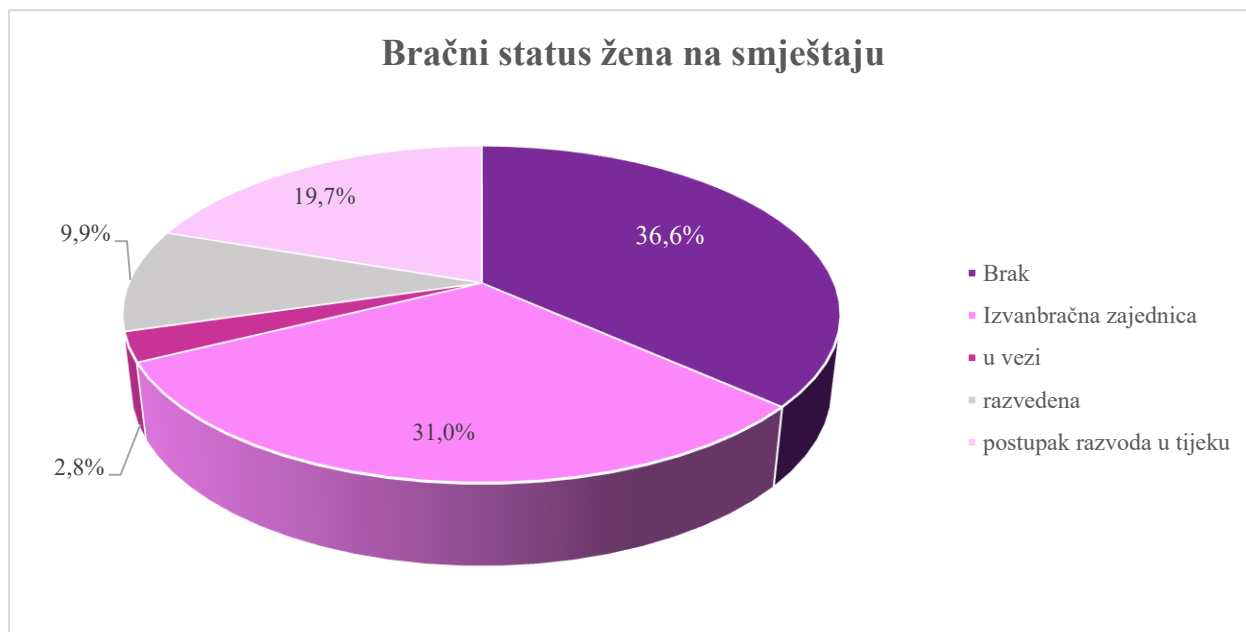
U radnom odnosu je 33,82 % žena, dok je njih 39,70 % nezaposleno, a 17,64 % koristi roditeljni/ roditeljski dopust. U mirovini je 5,88 % žena.

Tablica 4. Radni status žena smještaju u skloništim na području grada Zagreba

Radni status	Postotak
U radnom odnosu	33,82%
Nezaposlen/a	39,70%
Povremeni rad	2,94%
Rodiljni/roditeljski dopust	17,64%
U mirovini	5,88%
Studentice, status roditelja odgojitelja	0,00%
Ukupno	100%

U bračnoj zajednici je 36,62% žena, u izvanbračnoj zajednici njih 30,99%, dok je 9,86% žena razvedeno, a 19,71% njih se nalazi u tijeku brakorazvoda.

Grafikon 9. Bračni status žena na smještaju u skloništim za žrtve nasilja u obitelji

Prebivalište izvan Grada Zagreba ima 47,68% žena, a na području grada Zagreba prijavljeno prebivalište ima njih 50%. Osim Grada Zagreba, najveći postotak žena ima prebivalište u Zagrebačkoj i Koprivničko- Križevačkoj županiji. Udio stranih državljanke je 2,32 %.

Tablica 5. Prebivalište žena smještaju u skloništim

Prebivalište	Postotak
Zagreb	50,00%
Područje Hrvatske	47,68%
Strana državljanke	2,32%
Ukupno	100%

Tablica 6. Struktura korisnica i korisnika po dobi u skloništima za žrtve nasilja u obitelji

Sklonište	Ukupno osoba na smještaju	Od toga punoljetnih		Broj djece na smještaju	
		Br.	%	Br.	%
Dom "Duga Zagreb"	100	42	42,00%	58	58,00%
Udruga „Autonomna ženska kuća Zagreb“	28	10	35,70%	18	64,30%
Udruga "Ženska pomoć sada"	16	9	56,25%	7	43,75%
Ukupno	144	61	42,36%	83	57,64%

Sklonište	Ukupan broj punoljetnih osoba na smještaju	Broj mladih u odnosu na broj odraslih korisnika (18-29 godina)		Broj starijih(65+ godina) u odnosu na broj odraslih korisnika	
		Br.	%	Br.	%
Dom "Duga Zagreb"	42	15	36,00%	2	5,00%
Udruga „Autonomna ženska kuća Zagreb“	10	2	20,00%	0	0,00%
Udruga "Ženska pomoć sada"	9	0	0,00%	0	0,00%
Ukupno	61	17	27,86 %	2	3,27%

S obzirom na odnos s počiniteljem nasilja, **počinitelji nasilja su u najvećem postotku bračni odnosno izvanbračni partner (75,99%), bivši partner (4,28%) te se u 2022. godinu bilježi značajan postotak nasilja nad roditeljima od strane djece (sinova i kćeri) i to u 11,42 % od ukupnog broja slučajeva.**

Tablica 7. Odnos osobe na smještaju s počiniteljem/icom nasilja

Odnos s počiniteljem/icom	Postotak
Bračni/izvanbračni partner	75,71%
Bivši partner	4,28%
Majka/otac	2,85%
Brat/sestra	2,85%
Sin/kći	11,42%
Drugo	2,85%
Ukupno	100%

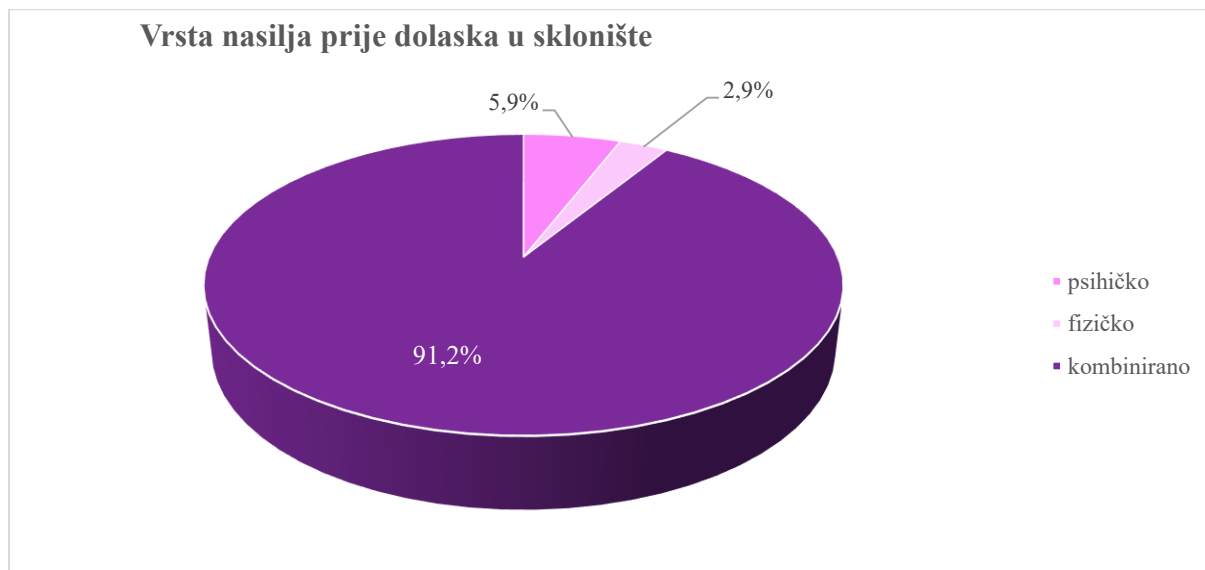
Kod velikog broja žena, prije dolaska u sklonište, zabilježena je **višegodišnja izloženost nasilju**. Vezano uz trajanje nasilja, njih 33,82% je bilo izloženo nasilju do 5 godina, 23,53% u trajanju do 2 godine, a 16,18% u trajanju 10 i više godina.

Tablica 8. Trajanje nasilja prije dolaska u sklonište

Trajanje nasilja	Postotak
Do 1 godine	16,18%
Do 2 godine	23,53%
Do 5 godina	33,82%
Do 10 godina	10,29%
10 godina i više	16,18%
Ukupno	100%

Prema vrsti nasilja kojoj su žene i djeca bile izložene, u većini slučajeva riječ je o **kombiniranom nasilju koje je doživjelo 91,18% korisnica/ka**. Uz kombinirano, bile/i su izložene/i psihičkom i fizičkom nasilju.

Grafikon 10. Vrsta pretrpljenog nasilja prije dolaska u sklonište za žrtve nasilja u obitelji

Prema podacima o trajanju smještaja u skloništu **korisnice/i su u najvećem postotku na smještaju ostali od 1 do 30 dana (30,88%) ili do tri mjeseca (27,94%)**. Njih 22,05 % u skloništu je ostalo do 6 mjeseci, a 2,94 % godinu dana i duže.

Tablica 9. Trajanje smještaja u skloništima u 2022.

Trajanje smještaja	Postotak
1-30 dana	30,88%
1-3 mjeseca	27,94%
3-6 mjeseci	22,05%
6 mjeseci i više	16,17%
Godinu dana i više	2,94%
Ukupno	100%

Tijekom boravka u skloništima žena i djeca su uključeni u različite oblike vanjske podrške - dječji vrtići, Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba, Poliklinika Suvag, psihijatrijska pomoć unutar zdravstvenih ustanova, Dječji dom Zagreb, Hrvatski zavod za zapošljavanje – Područna služba Zagreb, Fond Spasi me, Zaklada Solidarna, Dječja kuća Borovje, odvjetničke usluge i dr.

U 2022. skloništa su napustile 43 žene Po izlasku iz skloništa, **najviše žena nastavilo je samostalan život (39,70 %)**, dio se vratio životu s primarnom obitelji (14,28%) dok se 12,70% žena vratilo partneru. Njih 3,17 % otišlo je u drugo sklonište.

Tablica 10. Odlazak nakon prestanka smještaja u skloništima

Nakon prestanka trajanja smještaja osobe su otišle...	Postotak
Primarna obitelj	14,28%
Povratak partneru	12,70%
Samostalan život	39,70%
Drugo sklonište	3,17%
Nešto drugo	30,15%
Ukupno:	100%

Po izlasku iz skloništa, 19 žena (44,18% od ukupnog broja kojima je prestao smještaj) uključeno je u neki oblik vanjske podrške (besplatna pravna pomoć, tretman psihološke pomoći, radionice i savjetovanja oko uključivanja/ povratka na tržište rada, socijalne usluge i rješavanje statusnih pitanja, pravna pomoć u vodu priprema za sudske procese i sl.).

Postoje slučajevi kada se zahtjevi za smještaj u skloništima ne mogu realizirati. Uglavnom se radi o trenutačnom nedostatku raspoloživih smještajnih kapaciteta u trenutku podnošenja zahtjeva te o duljini prosječnog boravka korisnica/ka u skloništima. U navedenim slučajevima, korisnice/ci se smještavaju u ostala skloništa u Republici Hrvatskoj. Zahtjevi se također ne realiziraju i radi raznih vrsti ovisnosti (o drogama/alkoholu), prisutnosti određenih mentalnih oštećenja koja nisu pod kontrolom liječnika ili zbog odustajanja.

SAVJETOVALIŠTA ZA ŽRTVE NASILJA U OBITELJI

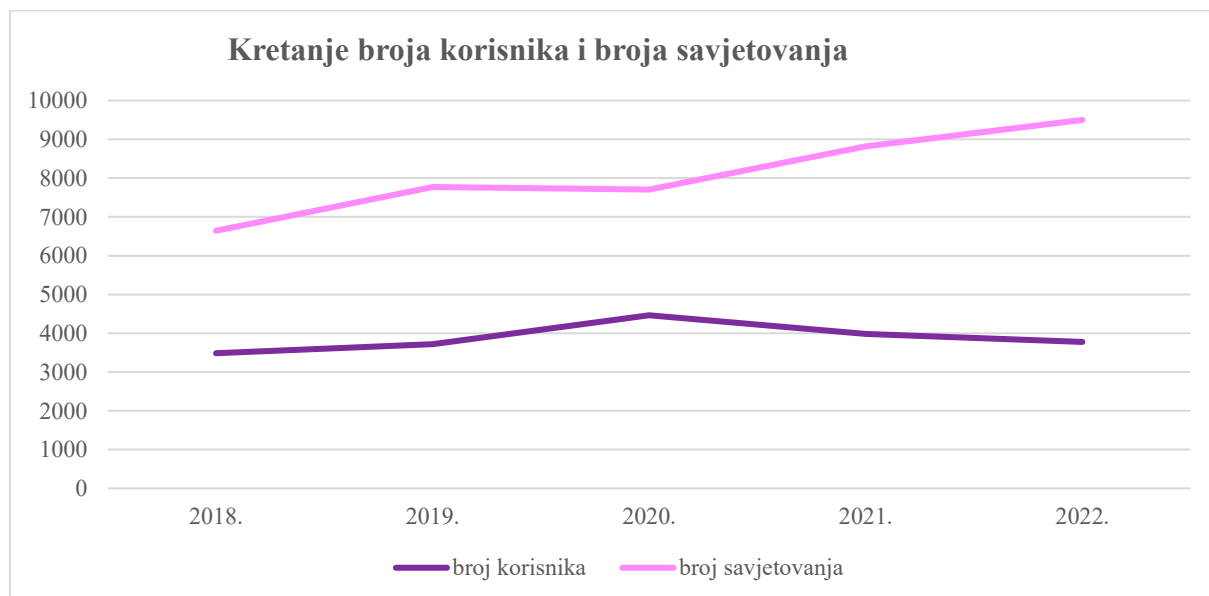
- Tijekom 2021. u pet savjetovališta održano je 7,7% više savjetovanja nego 2020., odnosno održano je 9.500 savjetovanja za 3.774 osobe
- Pomoć i podršku u savjetovalištim zatražilo je 5,32% manje osoba u odnosu na 2020.
- Najveći je udio pravnog savjetovanja (33,87%), potom slijede psihološko savjetovanje (32,89%) te kombinirano savjetovanje (27,90%)

Podaci o savjetovalištim odnose se na rad pet savjetovališta :

- Savjetovalište za djecu i odrasle - žrtve obiteljskog nasilja „Duga – Zagreb“,
- Autonomna ženske kuće Zagreb – Žene protiv nasilja nad ženama,
- Udruga Ženska pomoć sada – SOS telefon za žene i djecu žrtve nasilja
- Udruga Ženska soba – Centar za seksualna prava
- Udruge B. a. B. e. – Budi aktivna. Budi emancipiran.

Tijekom 2022. u navedenim savjetovalištim održano je ukupno **9.500 savjetovanja** (667 više nego u 2021. godini, odnosno 7,7%). Pomoć i podršku u savjetovalištim zatražilo je **3.774 osoba** (212 osoba manje nego u 2021., odnosno 5,32%). Tijekom 2021. održano je ukupno 8.823 savjetovanja. Pomoć i podršku u savjetovalištim zatražilo je 3.986 osoba.

Grafikon 11. Kretanje broja korisnika/ka savjetovališta i broja savjetovanja 2018. -2022.

Savjetovališta	Ukupno korisnika	KORISNICI PO DOBI								KORISNICI PO SPOLU						Ukupan broj savjetovanja	Prosječan broj savjetovanja po osobi
		Punoljetni		Maloljetni		Mladi (18-29)		Stariji 65+		Žene		Muškarci		Nisu se izjasnili			
		Br.	%	Br.	%	Br.	%	Br.	%	Br.	%	Br.	%	Br.	%		
Dom „Duga – Zagreb“	446	446	100,00%	0	0,00%	35	7,80%	60	13,50%	400	89,70%	46	10,30%	0	0,00%	773	1,7
Autonomna ženska kuća Zagreb-Žene protiv nasilja nad ženama	723	723	100%	0	0%	40	5,53%	119	16,46%	723	100%	0	0%	0	0%	2379	3,3
Ženska pomoć sada- SOS telefon za žene i djecu žrtve nasilja	310	310	100,00%	0	0,00%	60	19,35%	250	23,20%	301	97,09%	9	2,91%	0	0%	1063	3,4
Ženska soba – Centar za seksualna prava	332	295	88,85%	37	11,14%	96	28,91%	14	4,21%	282	85,00%	50	15,00%	0	0%	2600	7,8
Udruga „B.a.B.e“ - Budi aktivna. Budi emancipiran.	1963	1963	100%	0	0%	279	14,21%	301	15,33%	1787	91,04%	142	7,23%	34	1,73%	2685	1,4

Ukupno	3774	3737	97,77%	37	2,23%	510	15,16%	744	14,54%	3493	92,57%	247	7,09%	34	0,35%	9500	3,5
---------------	-------------	------	--------	----	-------	-----	--------	-----	--------	------	--------	-----	-------	----	-------	-------------	-----

Korisnice/i savjetovališta u 97,7% slučajeva punoljetne su osobe te u 92,5% slučajeva žene. Prebivalište na području grada Zagreba ima 56,05% korisnica/ka dok njih 42,05% prebivalište ima u ostalim županijama Republike Hrvatske ili su strane/i državljanke/ni (1,90%). Usluge savjetovališta koristilo je 101 osoba s invaliditetom (2,67%).

Tablica 11. Prebivalište korisnica/ka savjetovališta za žrtve nasilja u obitelji

Prebivalište korisnika usluga savjetovališta	Postotak
Zagreb	56,05%
Područje Hrvatske	42,05%
Strani/a državljan/ka	1,90%
Ukupno	100%

Obzirom na vrstu savjetovanja, najveći je udio telefonskog savjetovanja (58,52%), potom savjetovanja osobnim dolaskom (17,94%), savjetovanja putem e – maila, chata (15,97%) te savjetovanja putem video poziva, Zoom-a i sl. (7,56%). S obzirom na vrstu nasilja, osobe se obraćaju savjetovalištu zbog doživljenog psihičkog (33,40%), fizičkog (17,75%), kombinacije više vrsta nasilja (17,97%), ekonomskog (14,68%) te seksualnog nasilja (7,73%).

Razlog traženja pomoći je u većini slučajeva nasilje u obitelji (46,37%) ili partnersko nasilje (32,54%). Ukupno promatrano, na razini svih savjetovališta, u jednakim omjerima-postocima zastupljeno je pravno, psihološko i kombinirano savjetovanje.

Tablica 12. Način pružanja savjetovanja u savjetovalištim

Vrsta savjetovanja	Postotak
Telefonsko	58,52%
Osobno	17,94%
E-mail, chat	15,97%
Skype, zoom, video poziv, dr.	7,56%
Ukupno	100%

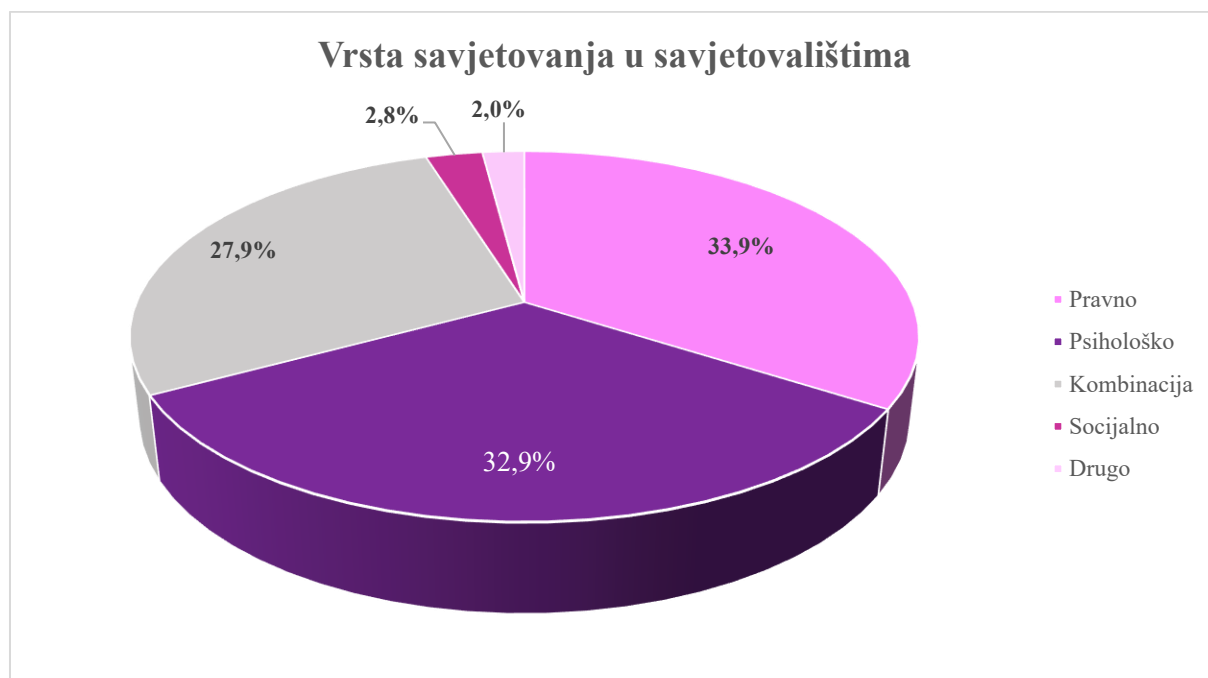
Tablica 13. Kategorija nasilja zbog koje se korisnice/ci obraćaju savjetovalištim

Kategorija nasilja	Postotak
U obitelji	45,37%
Među vršnjacima	0,79%
Među partnerima/u vezi	32,54%
Na radnom mjestu	2,26%
Kombinacija	7,70%
Drugo-elektroničko, strukturalno	11,31%
Ukupno	100%

Tablica 14. Vrsta nasilja zbog koje se korisnice/ci obraćaju savjetovalištima

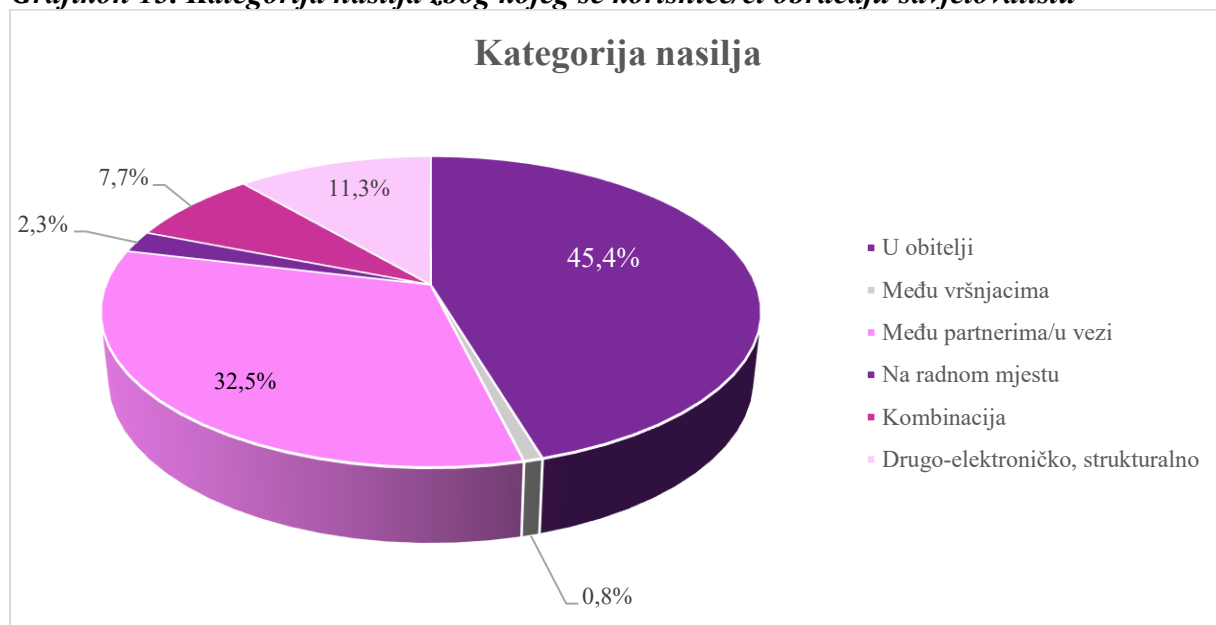
Vrsta nasilja	Postotak
Psihičko	33,83%
Fizičko	17,75%
Seksualno	7,73%
Ekonomsko	14,68%
Zanemarivanje	1,01%
Elektroničko	6,99%
Kombinirano	17,97%
Ukupno	100%

Grafikon 12. Zastupljenost po vrstama savjetovanja u savjetovalištima

U velikom broju slučajeva (79,2%) korisnice/i savjetovališta bili su kontinuirano izloženi nasilju. U odnosu na počinitelja nasilja, najveći udio odnosi se na odnos s partnerima ili bivšim partnerima – preko 70% svih slučajeva nasilja. U 3,04 % broju slučajeva radi se o nepoznatoj osobi.

Grafikon 13. Kategorija nasilja zbog kojeg se korisnice/ci obraćaju savjetovalištu

Tablica 15. Odnos s počiniteljem/icom nasilja zbog kojeg se korisnice/i obraćaju savjetovalištim

Odnos s počiniteljem nasilja	Postotak
partner-ica/suprug-a, registrirani partner/ica	37,94%
bivši partner-ica/suprug-a, registrirani partner/ica	30,92%
dijete	2,65%
otac, majka	5,85%
skrbnik/ica	0,24%
unuk/a	0,14%
brat/sestra	1,95%
baka, djed	0,17%
drugi član obitelji	6,52%
nadređena osoba, kolega/ica s posla	2,26%
prijatelj	1,73%
poznanik/ica, susjed	3,19%
nepoznata osoba	3,04%
netko drugi (svekar, svekrva, šogor..)	3,33%
Ukupno	100%